T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2016 / 279
KARAR NO : 2016 / 328
KARAR TR : 6.6.2016

ÖZET: Malatya Valiliği, Defterdarlık, Milli Emlak Müdürlüğüne ait hizmet binasının çatısından fırtına nedeniyle kopan parçaların, davacıya ait işyerine zarar verdiğinden bahisle uğranılan maddi ve manevi zararın tazmini istemiyle açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

-
-
-

K A R A R

Davacı : İ.Ç.
Vekili : Av.T.D.
Davalı : -Malatya Valiliği (Defterdarlık Milli Emlak Müdürlüğü)(İdari Yargıda)
-Maliye Bakanlığı (Defterdarlık Milli Emlak Müdürlüğü)(Adli Yargıda)

-

O L A Y : Davacı vekili dilekçesinde, 6.1.2015 tarihinde meydana gelen fırtınada, davalı idareye ait hizmet binasının çatısından kopan parçaların Defterdarlık karşısında bulunan müvekkiline ait Kayısı Altı Zırh Kebap isimli lokanta üzerine düşmesi sonucunda iş yerinin büyük zarar gördüğünü ve bütün malzemelerin kullanılamaz hale geldiğini; müvekkilinin 10 gün süreyle tadilat ve onarım için çalıştığını, işçilik ve malzeme masrafı olarak toplam 6.200,00 TL ödeme yaptığını; olay sonrası dükkanın 10 gün süreyle muhtemel kârından yoksun kaldığını, müşterilerini kaybettiğini ve tadilat sonrasında da maddi kayıplarının devam ettiğini; oluşan maddi zararların tazmini amacıyla müvekkilinin davalı idareye başvurduğunu; ancak istemin, olayda herhangi bir kusurlarının bulunmadığından bahisle reddedildiğini; idarenin, çoğu zaman bir hizmet kusuru bulunmaksızın yürüttüğü kamu hizmetleri sırasında vatandaşlardan bir kısmının diğerlerine göre daha fazla ve ağır külfetle karşılaşması halinde, eşitlik ilkesinin gereği olarak bu zararı karşılamasının gerektiğini; idarenin sorumluluğunun kusur sorumluluğundan ayrıldığını, objektif bir esasa dayandığını; Türk Borçlar Kanununun 69. maddesinde, "Bir binanın veya diğer yapı eserlerinin maliki, bunların yapımındaki bozukluklardan veya bakımındaki eksikliklerden doğan zararı gidermekle yükümlüdür. / İntifa ve oturma hakkı sahipleri de, binanın bakımındaki eksikliklerden doğan zararlardan, malikle birlikte müteselsilen sorumludurlar./ Sorumluların, bu sebeplerle kendilerine karşı sorumlu olan diğer kişilere rücu hakkı saklıdır." hükmü gereğince idarenin söz konusu olayda kusursuz sorumluluğunun bulunduğunu; ayrıca, müvekkilinin olayın vermiş olduğu korku ve paniği halen üzerinden atamadığını ve manevi olarak da zarar gördüğünü ifade ederek; fazlaya ilişkin talep ve dava hakları saklı kalmak kaydı ile; şimdilik toplam 6.700,00 TL maddi ve 5.000,00 TL manevi tazminatın, davalı idareye başvuru tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte tahsili istemiyle 22.4.2015 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

MALATYA İDARE MAHKEMESİ: 30.4.2015 gün ve E: 2015/691, K:2015/671 sayı ile, 2576 sayılı Yasanın 5. maddesinin 1. fıkrasında İdare Mahkemelerinin, Vergi Mahkemelerinin görevine giren davalar ile Danıştay da çözümlenecek olanlar dışındaki iptal davaları ile tam yargı davalarını, tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinin birinin yürütülmesi için yapılan idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davaları ve kanunlarla verilen diğer işleri çözümleyeceğinin hükme bağlandığı; dava konusu tazminat talebinin dayanağını oluşturan olayın idarenin yürüttüğü bir kamu hizmetinin işleyişiyle ilgili olmadığı gibi, idarenin yürütmekle yükümlü olduğu hizmete ilişkin olarak idarenin hizmet kusurundan veya kusursuz sorumluluğundan kaynaklandığı iddiasına da dayanmadığı, davalı idareye ait çatıdan kopan parçalardan kaynaklandığı iddia edilen zararın tazminine ilişkin uyuşmazlıkta idare hukuku ilkelerinin değil, özel hukuk hükümlerinin uygulanması gerektiği kanaatine varılmakla, davanın görüm ve çözümünde adli yargı merciilerinin görevli olduğu sonucuna ulaşıldığı gerekçesiyle; davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 15/1-a maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş; itiraz edilmesi üzerine Malatya Bölge İdare Mahkemesince, 29.6.2015 gün ve E:2015/1496, K:2015/1111 sayı ile onanan karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez, aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

MALATYA 3.ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 14.3.2016 gün ve E:2016/473, K:2016/348 sayı ile, davanın, haksız fiil sebebiyle uğranılan maddi ve manevi zararların tazmini talebinden ibaret bulunduğu; idarenin, kural olarak, yürüttüğü kamu hizmetiyle nedensellik bağı kurulabilen zararları tazminle yükümlü olduğu; idari eylem ve işlemlerden doğan zararların idare hukuku kuralları çerçevesinde, hizmet kusuru veya kusursuz sorumluluk ilkeleri gereğince tazmin edildiği; idarenin yürütmekle görevli olduğu bir hizmetin kuruluşunda, düzenlenişinde veya işleyişindeki nesnel nitelikli bozukluk, aksaklık veya eksiklik şeklinde tanımlanabilen hizmet kusurunun; hizmetin kötü işlemesi, geç işlemesi veya hiç işlememesi hallerinde gerçekleştiği ve idarenin tazmin yükümlülüğünün doğmasına yol açtığı; somut olayda, dava konusu olayın, kamu hizmetinin yürütülmesi amacıyla idareye tahsis edilen ve kamu malı niteliğinde bulunan Defterdarlık binasının çatısından düşen çatı kaplama malzemelerinin davacının iş yerinin üzerine düşmesi şeklinde meydana geldiği; Defterdarlık binasının da, yürütülen kamu hizmetinin bütünleyici bir parçası olduğu ve yürütülen

hizmetten bağımsız olarak düşünülemeyeceği dikkate alındığında, uyuşmazlığın çözümünün, davalı idare tarafından yürütülen hizmetin işleyişindeki bozukluk, aksaklık veya eksiklik olarak tanımlanabilen hizmet kusurunun bulunup bulunmadığının saptanmasına bağlı olduğu, bu hususların ortaya konulmasının ise idare hukukunun temel ilkeleri uyarınca idare mahkemelerinin görevinde bulunduğu; benzer uyuşmazlıklara ilişkin olarak Yargıtay ve Danıştay tarafından verilen kararlarda idari yargının görevli kılındığı gerekçesiyle; yargı yolu caiz olmadığından, HMK'nun 114/1-b maddesi gereğince açılan davanın usulden reddine, Malatya İdare Mahkemesi ile Mahkemeleri arasında yargı yolu uyuşmazlığı çıktığından, yargı yolu uyuşmazlığının çözümü için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına gönderilmesine karar vermiş; bu karar temyiz edilmeksizin kesinleştikten sonra; dosya Mahkemece, 14.4.2016 tarihli bir üst yazıyla Mahkememize gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 6.6.2016 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; Olay kısmında belirtildiği üzere, tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada; idari yargı yerince adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş ve kesinleşmiş bir görevsizlik kararı bulunmakta olup, bunun üzerine kendine gelen davayı inceleyen adli yargı yerinin sahip olduğu seçenekler ile verdiği karar bakımından bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.

1-2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde yer alan, "Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir.

Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca ve ceza davalarında ise ayrıca ilgili makamlarca ileri sürülebilir" hükmüne göre, idare mahkemesinin kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine adli yargı yerince de görevsizlik kararı verilmesi ve bu kararın kesinleşmesi halinde, olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş olacak; hukuk alanında doğmuş bulunan bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi ise, ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilecektir.

2- 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesindeki "Adli, idari, askeri yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler." hükmüne göre ise, adli yargı yeri, davaya bakma görevinin daha önce görevsizlik kararı veren idari yargı yerine ait olduğunu belirten gerekçeli bir karar ile doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağına sahiptir. Şu kadar ki, başvuru kararının, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilmesine değin işin incelenmesinin ertelenmesi hususunu da ihtiva etmesi gerekir.

Yasakoyucu, 14. maddeye göre hukuk alanında olumsuz görev uyuşmazlığı doğması halinde her iki yargı merciince işten el çekilmiş olduğundan başvurma iradesini davanın taraflarına bırakmış iken, bu yönteme nazaran daha kısa zamanda çözüme ulaşılmasını amaçladığı 19. madde ile, daha önce görevsizlik kararı veren yargı merciinden sonra davayı inceleyen yargı merciine, işten el çekmeden doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurma olanağını tanımıştır.

Olayda, adli yargı yerince, öncelikle görevsizlik kararı verilip karar numarası alınmakla birlikte bununla yetinilmemiş ve görevli merciin belirtilmesi için re'sen Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına da karar verilmiş; kararın kesinleşmesinden sonra da dava dosyası Mahkememize gönderilmiştir.

Bu haliyle, Malatya 3.Asliye Hukuk Mahkemesi'nce re'sen yapılan başvuru, 2247 sayılı Yasa'da öngörülen yönteme uymamaktadır.

Ancak, adli ve idari yargı yerleri arasında olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, Asliye Hukuk Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 14 ve 19. maddelerinde öngörülen durumun aksine, idari yargı kararının kesinleşme durumu açıklığa kavuşturulmadan ve önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası temin edilmeden Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulduğu görülmekte ise de; idari yargı kararının kesinleşme durumunu gösteren bir örneğinin ve İdari yargıda açılan davaya ilişkin dilekçenin Mahkemesinden istenilmesiyle yetinildiği ve sonuçta usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Malatya Valiliği, Defterdarlık, Milli Emlak Müdürlüğüne ait hizmet binasının çatısından fırtına nedeniyle kopan parçaların davacıya ait işyerine zarar verdiğinden bahisle uğranılan maddi ve manevi zararın davalı idarece tazmini istemiyle açılmıştır.

Anayasanın 125. maddesinde idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu belirtildikten sonra son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu hükme bağlanmış; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesinde, idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan ihlal edilenler tarafından açılacak tam yargı davaları, idari dava türleri arasında sayılmıştır.

İdare kural olarak yürüttüğü kamu hizmetiyle nedensellik bağı kurulabilen zararları tazminle yükümlü olup; idari eylem ve işlemlerden doğan zararlar idare hukuku kuralları çerçevesinde, hizmet kusuru veya kusursuz sorumluluk ilkeleri gereği tazmin edilmektedir. İdarenin yürütmekle görevli olduğu bir hizmetin kuruluşunda, düzenlenişinde veya işleyişindeki nesnel nitelikli bozukluk, aksaklık veya eksiklik şeklinde tanımlanabilen hizmet kusuru; hizmetin kötü işlemesi, geç işlemesi veya hiç işlememesi hallerinde gerçekleşmekte ve idarenin tazmin yükümlülüğünün doğmasına yol açmaktadır.

Dava dosyasının incelenmesinden; 6.1.2015 tarihinde esen şiddetli rüzgar nedeniyle Malatya Valiliği, Defterdarlık Milli Emlak Müdürlüğüne ait hizmet binasının çatısından kopan parçaların davacıya ait Kayısı Altı Zırh Kebap isimli lokanta üzerine düştüğü; davacının, iş yerinin büyük zarar gördüğü, malzemelerin kullanılamaz hale geldiği, işyerini bir süre kullanamadığı, müşterilerini kaybettiği; bunun dışında, olay nedeniyle büyük korku ve panik yaşadığı iddiasıyla maddi ve manevi tazminat davası açtığı ve oluşan zararının, idarenin yürüttüğü kamu hizmeti ve idarenin objektif sorumluluğu çerçevesinde davalı idarece giderilmesini istediği anlaşılmıştır.

Bakılan uyuşmazlıkta, dava konusu olayın, kamu hizmetinin yürütülmesi amacıyla davalı İdareye tahsis edilen ve kamu malı niteliğinde bulunan Malatya Valiliği, Defterdarlık, Milli Emlak Müdürlüğüne ait hizmet binasında meydana geldiği; bu binanın, yürütülen kamu hizmetinin bütünleyici bir parçası olduğu ve yürütülen hizmetten bağımsız olarak düşünülemeyeceği de dikkate alındığında, uyuşmazlığın çözümü, davalı İdare tarafından yürütülen hizmetin işleyişindeki bozukluk, aksaklık veya eksiklik olarak tanımlanabilen hizmet kusurunun bulunup bulunmadığının saptanmasına bağlı olup; bu hususların ortaya konulması ise idare hukukunun temel ilkeleri uyarınca idare mahkemelerinin görevinde bulunmaktadır.

Bu durumda, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesi kapsamında bulunan tam yargı davasının görüm ve çözümünde idari yargı yeri görevli bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, Malatya 3.Asliye Hukuk Mahkemesinin yönteme aykırı başvurusunun kabulü ile, Malatya İdare Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Malatya 3.Asliye Hukuk Mahkemesi'nin yönteme aykırı BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Malatya İdare Mahkemesinin 30.4.2015 gün ve E: 2015/691, K:2015/671 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 6.6.2016 gününde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
NECİPOĞLU	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Mehmet	Yüksel
AYDIN	AKBULUT	DOĞAN